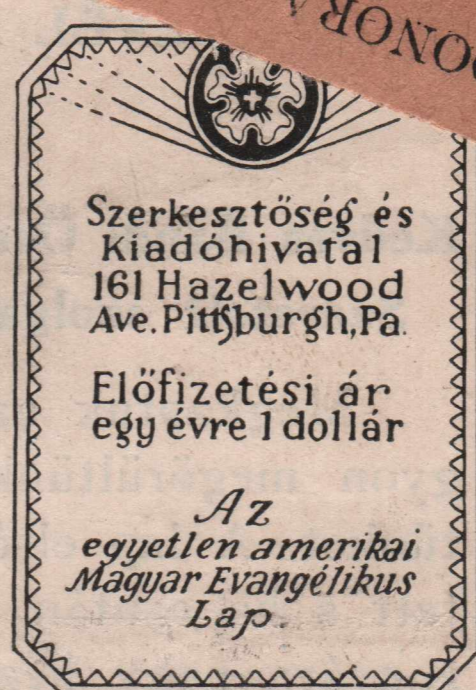

KRŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

AUTHORIZED BY THE BOARD OF AMERICAN MISSIONS OF THE U. L. C. A.

Előszó a Pittsburghi Konvencióhoz!

Istennek különös kegyelme megengedte nekünk, hogy ezt is megérjük. Magyar evangélikus Konvenció lesz Amerikában. A pittsburghi egyház termeiben fognak összegyülekezni november 26-án az amerikai és kanadai evangélikus magyarok tanácskozásra. S ettől a tanácskozástól fog függni minden. Ezen a konvención fog eldőlni, hogy életképesek vagyunk-e, vagy sem. Ez a Konvenció fogja megmondani, hogy koporsókat kell-e faragni, vagy új bölcsőket. Szeretnénk azt hinni, hogy új bölcsőket.

Mind ez azonban tőlünk függ. Jobban mondván azoktól, akikben él az evangéliumi igazságokba vetett rendithetetlen hit. Mert az Evangélium élet, s aki az életben hisz, az nem faraghat koporsókat, csak bölcsőket. Lehet, hogy a kishitűek 'minek-ezek'-et és 'nem-lehet'-eket fognak kiabálni, de ez ne bántortalanítson el senkit. A kis hitűek mindig ezt szokták kiabálni. Fontos az, hogy ne hátra, hanem előre nézzünk. Ne a multaknak mulasztásain és hibáin rágódjunk, hanem a jövőbe kivezető utakat kutassuk. Mert kivezető ut mindig van azoknak, akik hisznek.

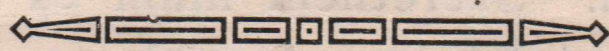
A pittsburghi Konvenció lesz hivatva megalakítani az Amerikai-magyar Luther Szövetséget. Azt, hogy milyen formában fog a Luther Szövetség megalakulni, a Konvenció lesz hivatva eldönteni. Egy azonban bizonyos: A Luther Szövetség meg **fog** alakulni! Minden, amire szükség van és amiben erős hittel tudunk bizni, az megvalósul. A Luther Szövetségre pedig szükség van. Kérdés, az, hogy tudunk-e benne erős hittel bizni?

Nem dárídozni, hanem Krisztus Országának építése érdekében gyülekezünk össze. Nem a jószagu frázisok, hanem a kemény, csengő igazságnak a hangján akarunk egymáshoz szólni. De ez az igazság a Krisztus Igazsága kell, hogy

legyen, mert számunkra más igazság nincsen. Éppen ezért kell, hogy minden evangélikus magyar gyülekezet itt Amerikában, részt vegyen ezen a Konvención.

De ez a Konvenció nem csak az evangélikus magyar gyülekezeteknek és egyleteknek a Konvenciója lesz, hanem az evangélikus magyar népnek a Konvenciója is. Az evangélikus magyar nép pedig nem mindenütt él szervezett gyülekezetek és egyletek keretein belül, hanem van elszórtan egy pár család minden magyar települési helyen. Ez a Konvenció ezeknek az elszórt családoknak is szól. Szükséges tehát, hogy ezek az elszórtan élő családok is lelkiismeretes figyelemmel kísérjék a Konvenciónak minden mozzanatát, mert az ő hitéletük is ettől függ. Azok, akiknek módjukban van jöjjenek is el.

Aki pedig nem tud személyesen itt lenni, az legyen itt lélekben. Imádkozzon azért, hogy ez a Konvenció az legyen, aminek tervezve van: **a Krisztus Országának és Igazságának terjesztője!**

A JÖVŐ ÉLET KÜSZÖBÉN.

Irta: Csonták Ferenc, ev. lelkész.

Alig hogy földi éltünk alkonyán elszáll az est,
Az örök élet ormain már alkonyodni kezd.

Tul a földi életen másfelé visz utunk,
Ahoval előbb-utóbb mindnyájan eljutunk.

Ha fáradt testem pihenőre sirba száll,
Lelkem fenn a mennyben dicsőbb életet talál.

Mennybeszálló lelkünk tudja meg igazán,
Hova jutunk Krisztus Urunk nyomdokán.

A hit magasztos szárnyain jutunk el Istenhez,
Hol minden hívő lélete: dicső és boldog lesz.

LEVÉL A SZERKESZTŐHÖZ.

Detroit, Mich. 1931. nov. 6.

Kedves Bandi Öcsém!

Szeretett szolgatársam!

Megkaptuk az "Erős Vár" első számát. Nagyon megörültünk neki s fogadd érte köszönetünket. A lap első száma mindnyájunkat kielégített s ha ezután is ilyen tartalmas lesz, úgy bizonyára nagy lézapot fog betölteni az amerikai magyar evangélikus közéletben.

Tagadhatatlan, hogy egy magyarnyelvű evangélikus ujságnak már régóta érezzük a hiányát itt Amerikában. Bármennyire szeressük is a "Harangszó"-t, vagy a többi óhazai egyházi lapokat, a tény az, hogy a mi speciális amerikai szükségleteinket azok ki nem elégíthetik. Igaz, hogy az amerikai magyar világi sajtó, — különösen a helyi heti lapok, — a legnagyobb készséggel bocsátják rendelkezésünkre hasábjait az egyházi közleményeink számára, de ezek a lapok világias gondolkozásuknál és lokális természetüknél fogva semmiképpen sem szolgálhatnak az amerikai magyar evangélikusság összességének összekötő kapcsa gyanánt.

Szükségünk van tehát egy a mi különleges helyzetünket szem előtt tartó és a mi speciális érdekeinket kizárólagosan szolgáló amerikai magyar evangélikus ujságra. Az "Erős Vár" ilyennek mutatkozott be az első számával és azért örülünk annyira megjelenésének.

De talán illene itthonról is beszélni egy kicsit . . .

Mostanában élénk élet folyik a detroiti gyülekezetben. Erősen készülődünk a november 26-iki pittsburghi nagygyűlésre. Annyit megígérhetek, hogy a detroiti gyülekezet s a detroiti betegsegélyző egyesület okvetlenül képviselve lesznek a konvención. Szeretném hinni és erősen remélem is, hogy találkozni fogunk az összes amerikai és kanadai magyar evangélikus egyházak és egyletek kiküldöttjeivel. A gazdasági depresszió nem lehet kifogás, amikor olyan nagyjelentőségű eszmének a megvalósításáról van szó, mint a tervezett Luther Szövetség megalakítása.

A napokban a detroiti Woodmere temetőben jártam s felkerestem a tragikus véget ért Vályi Gusztáv egykori detroiti magyar evangélikus lelkész sírját. Idáig ő az egyetlen magyar evangélikus pap, aki amerikai földben pihen örök álmát. Röviden többen fogjuk követni őt. Néhány évtized még s hirmondó sem marad az amerikai magyar evangélikus Sion pionirjaiból. A detroiti gyülekezet áldozatkészségéből márványkö jelzi mártír papjának pihenő helyét. De én azt hi-

szem, hogy jó volna azoknak az emléket is megörökíteni, akik a töretlen ugart felszántották s a szétszórt csontokat összeszedték az amerikai magyar evangélikus Sionban.

Eszembe jutnak ilyen nevek: Cserniczky Gyula, Ruzsa István, A. L. Ramer, Boczkó Gyula, Németh Károly Béla, Stiegler Ernő, Bódy János, Schleifer Bertalan, Korntheuer József és mások, akik mind nagyon sokat tettek evangélikus népünk érdekében s már nem látjuk őket amerikai magyar evangélikus gyülekezetek szolgálatában.

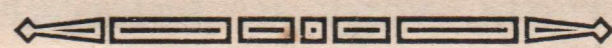
Ugy vélem, hogy érdemes volna kedves lapunkban az "Erős Vár"-ban, egy állandó rovatot nyitni és mindezeket megírni. Sok tanulságot nyujtana, ha megismerkednénk negyedszázados multunk küzdelmeivel, jelen állapotunk problémáival s jövő reménységünk tárgyaival.

Ha senki sem vállalkozik rá, én szívesen megteszem s hónapról-hónapra be fogom mutatni huszonötéves multunknak egy-egy töredékét.

Maradtam testvéri szeretettel

Becker Jakab,

detroiti magyar evang. lelkész.

Párbeszéd (a new yorki templomban.)

Irta: Pölöskey Sándor, ev. lelkész.

Tizenöt perccel az istentisztelet előtt egy ismeretlen asszony jön be a templomba. A lelkész megközelíti és a következő párbeszéd folyik közöttük:

Lelkész: Ön ismeretlennek látszik. Volt talán már máskor is itt az istentiszteleteinken?

Asszony: Nem voltam még itt soha.

Lelkész: Szabad kérnem a becses címét és nevét, hogy feljegyezhessek a névsorra?

Asszony: De kérem én nem tartozom ide.

Lelkész: Az nem baj. Melyik egyházhoz tartozik?

Asszony: Nem tartozok egyikhez sem.

Lelkész: Az már nagy baj. Milyen felekezethez tartozik?

Asszony: Nem tartozom semmilyen felekezethez sem.

Lelkész: De kérem, valahol tán csak megkeresztelték?

Asszony: Katholikusnak kereszteltek, de abban a vallásban, hiába kerestem, lelki nyugodalmat nem találtam.

Lelkész: Vagy úgy? . . . Jöjjön el máskor is, itt mindenkor szívesen látjuk . . . Különösen azt, aki az igazságot keresi . . .

KRISZTUS TÜKRÉBEN . . .

Irta: Szebik Károly, ev. lelkész.

Lukács 14:1—11.

Minden bűnnek kezdete a kevélység. A farizeusok kevély papok voltak és közéjük ment gyakran egy alázatos ember, Jézus nevezetű és kezdett nagyobbodni a nép szemében. A kevély farizeusok ezt nem tudták megbocsátani, hogy náluk nagyobb is lehet valaki. Mindig körülötte settenkedtek, mikor rájuk nézett Jézus, a szemébe mosolyogtak, mikor a háta mögött voltak, kigyót-békát mondtak reája. Szeret egy kevély ember takarózni egy másikkal, aki a nép barátja.

. . . Tárva előtte a hajléka és ott az ebédlő kerevet. "Foglalj helyet Mester!" Közben sóhajtott bennük a gonoszság. "Óh bár csak ne lenne itt más csak mi! Ni, ime, még felduzzadt-hasu vizibetegeket sem általlanak hozzá hozni! Hát már semmi sem szent ezek előtt! . . . A mi szavunk az semmi! De ezé a Jézusé ugy-e, de édes, de kedves. A szent szombatot lábbal tiporják, már nem is Mózeset követik, már semmi istenes parancs nem respektusos előttük. De majd adunk neki! Csak merje megtörni a tilalmat, nem szabad semmihez érni ma, semmihez ami piszkos, csak imát kell rebegni, szent szavakat morzsolni. Ma a szent szombat van, ma pihen maga a Jehova is." Így morfondíroznak . . .

"Szabad szombat napon gyógyítani, vagy nem?" kérdi tőlük Jézus. Néma csend a válasz. Megpukkadnak mérgükben, oly pirosak. Ha szólnának, ütnének is már, de halálosat, kövel keményet!

"Jó papok vagytok ti is" — gondolja Jézus. Meggyógyítja az összeaszott, sárga embertársát, azután oda szól hozzájuk: "Mindég az Isten felé forogtatjátok a szemeiteket. Így segít az Isten, úgy segít az Isten. Közbe pedig abba hisztek, ami itt van a kezetek ügyében. 'A borjumat beledobta az elszabadult tinó a jászolba, siess szomszéd, segíts, mert mindjárt megfulad. Nem baj az, ha le is esett az imádságos könyv a székről, ha abba is maradt a fohász, csak huzzuk ki, mielőtt nagyobb baj lenne.' De nem hiszitek ti, hogy az Isten segít, ha nincs is borju, ha nincs is ökör, ha összedül ez a kerek nagy világ a fundámentumában!"

Kevélyek voltak a farizeusok, hogy volt nekik az istállójukban sok jószáguk. Volt miből levágnani és jó lakomát csináltatni. De hiztak is, mikor felköszöntötték őket onnét az asztal végéről. Epekedtek is azért a fő ülésért.

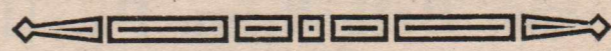
"Gondolj a szegényekre, kiknek szobája tele van éhező kicsinyekkel és kik nyomorult heti bérért túl nehezen kénytelenek dolgozni. A szegény nem képes megfizetni azt a kenyeret, amelyet a te uzsorád drágított meg."

DR. LUTHER MÁRTON.

Pedig igen keserű falat az, amikor pirulni kell, amikor a világ rajta csip a turpisságon, hogy nem az van a kép mögött, amit a doboz tetejére rajzoltak, a hajlongó, bólintgató ember kevélységet táplálgató szívet takar. Nincs annál fájdalmasabb, mint mikor lerántják a torz-fekélyes arcra az álszakált és rájuk mered a betegség minden undorító szennyében. Hogy szeretne olyankor a leálcázott elmenekülni, föld alá bujni szégyenében!

Ezért nem huzta el Jézus a köpenyegét, ha sárga, megvetett, lenézett, tehetetlen vizibeteget ültettek reá, ha éppen szombat napon is . . . Ő meggyógyította. Alázatos vagy-e, vagy büszke? . . . Jézust követsz-e, vagy asztalfőre-vágyó szívtelen farizeust?

Gondolkozzunk ezeken.

Minden emberben határtalan lehetőségek vannak. Egy ember dolgozhat az állati természet kielégítéséért, s a szomorú bűnök hosszú sora lesz a gyümölcs, vagy átadhatja magát a Szent Léleknek, s nemes tettek hosszú sora lesz a megérdemelt jutalom.

ERŐS VÁR

MIGHTY FORTRESS

A LUTHERAN MONTHLY FOR THE HUNGARIAN
LUTHERANS OF AMERICA.

Issued Monthly.

Editor: Andor M. Leffler.

Published at 161 Hazelwood Ave. Pittsburgh, Pa.

SUBSCRIPTION: 1 DOLLAR A YEAR.

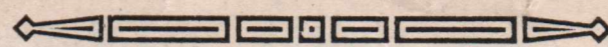
SZERKESZTŐI ÜZENET.

A szerkesztőségbe a következő hittestvérek juttatták el az évi egy dollár előfizetési árat:

Pittsburgh, Pa. Kardos József, Bartha József, Holéczy Sámuel, Magyar Kir. Konuzlátus, Kucser Lajos, Özv. Kozma Józsefné, Matékó Erzsébet, Molnár Lajos, Id. Molnár József, Molnár Béla, Németh Sándor, Nemes Pál, Nagy Sándor, Óhegyi János, Orbán István, Róth H. Ignác, Tóth Katalin, Üveges Pál, Zsuffoszky János. **Sharon, Pa.** Ivánca József. **Cleveland, Ohio.** Bendes Lajos, Bendes Zsigmond, Babinyecz János, Balogh Károly, Balogh Ferenc, Csuka Sára, Drenkó Bálint, Dombi László, Donó Márton, Faska Mihály, Lénárt János, Péntek Pál, Szendenszky János, Trenka János, Tüskés Sándorné, Tamaskovics Mihály, Varga István, Knyaskó Mihály. **Bridgeport, Conn.** Gábor Ádám, Horváth Márton, Márton László, Matkó Lajos, Pósa József, Takács József. **Fairfield, Conn.** Galbicsek Lajos, Horváth Elek, Szekeres Sándor. **Windsor, Ont. Canada.** Ntd. Papp János László, Varga Sámuel. **Montreal, Que. Canada.** Schlitt Henrik, Hegedüs Sándor. **Detroit, Mich.** Kovács Albert, Németh József. **Painesville, Ohio.** Takács Sándor. **Warrensville, Ohio.** Bálint József. **Brecksville, Ohio.** Gubics János. **Bethlehem, Pa.** Horváth István. **New York, N. Y.** Mrs. Bakó Zsuzsanna, Berecz Viktor, Beszlényi Gyula, John Lili. **Caldwell, N. J.** Balogh József, Mészáros Imre, Patonay Miklós, Ziray György. A clevelandi gyülekezet az első szám 100 példányáért 10 dollárt fizetett. Ezen előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk.

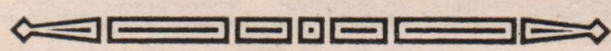
Azok, akik az ujságért előfizettek és neveik itt nem szerepelnek, sziveskedjenek erről a szer-

kesztőséget értesíteni, hogy az esetleges hibáknak elejét vegyüek. Egyben nagy szeretettel kéri a szerkesztőség az össz-evangélikusságnak támogatását, mert a lap csakis azon esetben élhet, ha az előfizetők az előfizetési díjakat beküldik. Minden evangélikusnak érdeke, hogy az Erős Vár-at nem csak megrendelje, hanem azt ismerősei között terjessze is.

Örvendetes hír. Launknak ebben a részében, a mult számunkban egy cikk jelent meg, melyben nagy sajnálattal jelentettük be, hogy a bethlehemi gyülekezet nemes lelkipásztora állásáról lemondott. Annál nagyobb örömmel adjuk mindenkinek tudomására, hogy Pottschacher István evang. lelkész urat a zsinati hatóságok és a gyülekezet zöme maradásra kérték, melyet ő el is fogadott, mindannak dacára, hogy lemondását tervbe vette. Így tehát, mindnyájunk legnagyobb öröme a bethlehemi gyülekezet nagytudásu lelkipásztora továbbra is a gyülekezet lelki vezetője marad.

A Szerkesztő.

TÖBB ÖNTUDATOT.

Irta: Csonták Ferenc, ev. lelkész.

“Valamint egyes ember, ugy egész korszak is igen nagyot haladhat az igaznak megismerésében, de viszont hátra maradhat a jónak akarásában.” Ezeket a szavakat 100 évvel ezelőtt mondotta gróf Széchenyi István, mindazáltal teljesen korunkra illenek.

Öntudatosabban beszélünk haladásról, valamennyi előttünk élt nemzedéknél, — megittasodunk a tudományok nagy diadalaitól — de nem kérdezzük magunkban, vajjon nem veszteglünk-e, vagy nem hanyatlunk-e a legfontosabb dologban a természeti indulatainkon való uralkodásban, a személyiségnek az élet és sors fölött való uralkodásában. Vagy, korunknak szellemi haladása közepe, nem tett-e az anyagi ijesztő hatalomra szert életünkben, nem terjed-e mindinkább a jó s a rossz között való különbség megismerésének csaknem teljes hiánya?

Öröm és boldogság tölti el szívemet, lelke- met, mert mint a legujabban az Óhazából ideérkezett magyar evangélikus testvér látom azt, hogy őseink nyomdokain haladva, meghalljuk és megértjük az idők szavát! Sulyos anyagi áldozatoktól sem riad vissza az evangélikus magyar tábor és ezen ujság, mely hivatva lesz a magyar nemzeti öntudat továbbfejlesztését céljának kitűzni, — akkor nem hangoztathatjuk eléggé a sajtó művelésének és terjesztésének fontosságát.

EGYENES BESZÉD.

A HITRŐL.

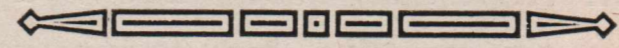
“Az igaz ember pedig hitből él”, mondja Pál apostol. Pál apostol pedig bizonyosan tudta, hogy mit beszél. Azt amit tanított, azt ő meg is tartotta. Ő nem volt olyan gyenge ember, mint mi vagyunk. Mi szeretünk hitet vallani a szánkkal, de nem a cselekedeteinkkel. Pedig az ilyen hitvallás nem ér semmit sem. “Nem mind, aki azt mondja nékem Uram, Uram, megyen be a menyeknek országába, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát”, mondja az Ur Jézus Krisztus. Jól tudta ezt Pál apostol. Azért mondta, hogy “Az igaz ember pedig hitből él.” Ugyanis az, akinek nincs erős hite, az nem is tud cselekedni. Mutassatok nekem egy embert, aki mikor kellene valamit tenni az egyházért, azt mondja, ‘Sajnálom, nekem igazán nincs időm’, s én mutatok nektek valakit, akinek nincs hite.

Reformáció emlékűnépén sokat hallottunk a hitről. Minden evangélikus prédikációnak a témája ez volt október 31-én. Egész természetes is ez, hiszen ezen fordul meg az Anyaszentegyház sorsa. Addig, amíg az egyháztagokban van hit, addig nincs mitől félni. De jaj annak a gyülekezetnek, ahol a hit olyan gyenge lábon áll, hogy mindenki úgy huzódik az egyházi munkától, mint a bélpoklostól. Pedig sok ilyen gyülekezet van.

A hitetlen, vagy ahogy sima nyelven mondani szoktuk, a ‘kishitű’ ember azt hiszi, hogy ha ő egy évben egyszer vagy kétszer vesz egy tizes sorsolási jegyet egyik vagy másik egyház gyermekeitől, akkor már jó lábon áll az Istennel, azt hiszi, hogy ezzel már lekenyerezte az Istent. Pedig az Istent csak egy dologgal lehet lekenyerezni: a **hittel!** Az pedig, aki igazán hisz, nem mondhatja, hogy ‘Óh, én jó ember vagyok. Nem öltem. Nem loptam soha életemben. Miért tartozzak én az Anyaszentegyházhoz?’, hanem tartozik az Anyaszentegyházhoz és ha olyan nagyon jó ember, akkor igyekszik másokat is jóvá tenni példaadással.

Sok evangélikus él itt széles Amerikában, aki azt hiszi, hogy a hazai levegővel együtt otthon hagyta a jó Istent is. Pedig a jó Istent nem lehet otthon hagyni. A jó Istent állandóan a szívünkben kell hordozni, s róla uton-utfélen hitet vallani, mert csak így vagyunk Istennek igaz gyermekei. Az, aki azt hiszi, hogy otthon hagy-

ta a jó Istent és az Anyaszentegyházat, az nagyot téved. Nem az Istent ellen és nem az Anyaszentegyház ellen, hanem maga ellen vétkezik. Sem az Istent, sem az Ő Anyaszentegyházat ‘otthon’ hagyni nem lehet, mert az Istent is, meg az Anyaszentegyház is mindenütt otthon van. Az olyan ember csak a lelkének békességét hagyta otthon. S mit ér az élet lelki békesség nélkül?...

A PITTSBURGHI EGYHÁZ ŐSZI KONFIRMANDUSAI
Kozma Kató, Simon Irén, Ntd. Leffler,
Biró Elemér és Nagy Lili.

AZ EVANGÉLIKUS EGYHÁZ AMERIKÁBAN.

Az Evangélikus, vagy ahogy Amerikában mondják Lutheránus Egyház, a világ legnagyobb protestáns felekezete, számban meghaladja a 100,000,000 hívőt. Ezen szám az 1926. évi statisztikai könyvekből lett véve. Amerikában kezdettől fogva nagy szerepet játszottak az evangélikusok. Már 1529-ben voltak evangélikusok Amerikában. Ebben az időben már egy egész evangélikus telepítvény lélt Venezuelában, Dél Amerikában. Ami pedig Észak Amerikát illeti, a történelem feljegyezte, hogy az első fehér ember, aki Manhattan szigetén házat épített, egy evangélikus ember volt. Az első fehér gyermek, aki Manhattan szigetén (most New York városa) született, egy evangélikus gyermek volt 1614-ben.

Ezen fentebbi adatok eléggé bizonyítják, hogy kezdettől fogva milyen vezető szerep jutott az evangélikusoknak itt Amerikában. Ma az evangélikus egyház a harmadik legnagyobb protestáns felekezet Amerikában. Az összes evangélikusok száma mintegy 4,000,000 lélek.

Az evangélikus egyház fejlődését és növekedését köszönheti annak a ténynek, hogy minden időben kitartott hajthatatlanul Isten Igéjének tiszta tanítása mellett.

A BIBLIÁS BÁCSI KÉRDÉSEI.

Dear Children:

Here I have all the beautiful pictures and no one to give them away to. How I waited for some little boy or girl to write to me! I am so disappointed! Maybe some of you were afraid to write. If you knew how much I would like to hear from you, you would not be afraid. Perhaps you hesitate because you cannot spell some words correctly. This should not be so. I, too, was a little boy once, and I misspelled a great number of words. Besides, I couldn't write nicely, but I know you can. I would not like to think that the question was difficult to answer. Please do not disappoint me this time, but sit down and write me a nice long letter, or a short letter, or a few words on a postal card. Address your letter to **Bibliás Bácsi, 161 Hazelwood Ave., Pittsburgh, Pa.**, where I will be anxiously waiting for your card or letter.

Love to you all from

Bibliás Bácsi.

* * *

MIÉRT KELL TEMPLOMBA JÁRNOM?

Ferinek, mint rendesen, megint fájt a feje vasárnap reggel. "Én nem értem, hogy miért van fejfájása annak a gyerekek minden vasárnap reggel", mondta Feri édes apja az édes anyjának, mikor elindultak otthonról a templomba. "Én azt hiszem", felelte az édes anya, "hogy a fejfájás csak egy kifogás. Félek, hogy ebből egy rossz szokás lesz. Jó lesz Ferit egy kisse megpirongatni miatta. A haszontalan nem szeret templomba járni."

Mire Feri szülei hazajöttek a templomból, Feri, mint rendesen, már jobban volt és délután kiment játszani az uccára. Feri szülei ez alatt otthon tanácskoztak, hogy mit csináljanak a fiúval. Végül hosszas beszélgetés után Kovács bácsi, Feri édesapja, egy kis cédulára irt valamit és azt a zseblébe csusztatta. A hét végén azután, szombaton, magához hívta Ferit és egy boritékban odaadta neki a cédulát. "Feri" mondta Kovács bácsi, "mielőtt lefeküdnél máma este olvasd el, ami ebben a boritékban van és ceruzával jelöld meg azt, ami fontos."

Mikor Feri a szobájába ért, kíváncsian nyitotta ki a boritékot. A darab papírra pedig ez volt írva:

Mit csináljunk vasárnap?

Aludni délig.
Megnézni a 'funny'-t.
Az uccán játszani.
Templomba menni.
Fejfájást kapni.

Feri nevetett, mikor az utolsót elolvasta. Megértette, hogy mit akar neki az édes apja mondani. Mindjárt ki is huzta az utolsót. Fejfájást nem kell kapni vasárnap. "Azt hiszem", gondolta magában Feri, "ami igazán fontos az 'Templomba menni' . . . . Apa bizonyosan erre gondol. De miért menjek 'én templomba? . . .'"

* * *

Hát miért is menjen Feri templomba? Ki tud erre megfelelni gyerekek! Nem sokkal jobb a 'funny'-t nézni, vagy délig aludni? Miért menjen hát Feri templomba? Miért is menjen bárki is templomba? Ha nem tudtok magatoktól megfelelni, nézzétek meg a Szent Bibliában. Itt van egy pár bibliai vers, ami segíteni fog a kérdésben: Lukács 2:41—52; Pál apostol Zsidókhöz írott levelében a 10:23—25 versek és a 122-ik zsoltár. Ha ezeket a verseket figyelmesen elolvassátok, akkor a felelet nagyon könnyű lesz.

* * *

Tudjátok-e, hogy melyik a harmadik parancsolat? "Megemlékezzél, hogy a szombatnapot megszenteljed." Mit is mond erről a parancsolatról Dr. Luther Márton? Azok, akik reformáció napján konfirmáltak, bizonyosan nagyon jól emlékeznek rá.

"Mit kíván e parancsolat?"

"Hogy mi az Ur Istent mindenek felett féljük és szeressük, az Ő szent igéjét és annak hirdetését meg ne vessük, hanem azt szentnek tartjuk, örömet hallgassuk és tanuljuk."

* * *

Hát miért is kell templomba járnom? Azt hiszem, hogy nagyon könnyű lesz a kérdésre megfelelni. Éppen azért senki ne mulassza el megírni a Bibliás Bácsinak a feleletet. Ne féljen senki se írni, hiszen a Bibliás Bácsi nem harapja le senkinek az orrát, ha egy két helyesírási hiba lesz a levélben. Elő hát a papirossal és ceruzával gyerekek! Írjátok meg a feleletet erre a kérdésre: "**Miért kell templomba járnom?**"

EGYHÁZI HIREK.

A BETHLEHEMI 'SION' GYÜLEKEZET HIREI

A Reformáció ünneplése. A bethleheми gyülekezetben november 1-én, ünnepi istentisztelet keretében ünnepelte meg a magyar evangélikusoknak a lelki szabadság napját jelenti. Az allentowni gyülekezet reggel fél 9-kor tartotta emlék-ünnepét, melyen szintén nagy lelki buzgóságban nyilatkozott meg a reformáció szelleme. A palmertoni gyülekezet kis lelkes csoportja d. u. 3 órakor emlékezett meg a nagyszerű eseményről.

Adományok. Egyháztagsági járulékot fizettek a következők: Özv. László Pálné, László János és László József. Ezen adományokat hálás szívvvel nyugtázzuk. Ugyancsak szeretettel kérjük az egyház tagjait, hogy azok, akiknek módjukban van rendezzék hátralékjaikat.

A CLEVELANDI GYÜLEKEZET HIREI.

Vendég lelkészek. Az egyházközség lelkészének távolléte alatt a gyülekezetben vendéglelkészek végzik az istentiszteleteket. Október 11-én Ntd. Zimmermann Rezső, az akroni gyülekezet lelkipásztora hirdette az ígét, melyet nagy meghatottsággal hallgattak a hívők. Október 25-én Ntd. Leffler Andor, a pittsburghi gyülekezet lelkipásztora vezette az istentiszteletet. November 8-án ismét Ntd. Zimmermann Rezső lelkész ur tartotta az istentiszteletet.

Az Oltár Egylet táncmulatsága. Október 11-én nagyszámu közönség jelenlétében folyt le az Oltár Egylet táncmulatsága, mely szép anyagi sikerrel végződött. November 1-én a buzgó Oltár Egyleti tagok egy tea estét rendeztek, mely szintén szép anyagi eredménnyel végződött.

A Luther Márton ..Egylet október 24-én nagyszabásu maszka bált tartott, melyen az egyház fiatalága nagyon jól mulatott.

Keresztelés. Október 25-én keresztelte Ntd. Leffler Andor Mr. Jack Bajalar és neje, szül. Donó Mária leány gyermekét June és Susanne névre. A magasságos Ég áldja meg a szülőket és a gyermeket.

A Konferencia előkészítő gyűlése. A clevelandi evangélikus testületek november 8-án gyűltek egybe tanácskozásra, mely alkalommal a pittsburghi Konferencia tárgyát vitatták meg.

Ntd. Becker Jakab Clevelandban. Ntd. Becker Jakab, az evangélikus konferencia elnöke,

november 22-én fog Clevelandban istentisztelet tartani. Becker lelkész ur átutazóban lesz Clevelandban, mivel a Pittsburghban tartandó Konferencián fog részt venni november 26-án.

A MONTREALI GYÜLEKEZET HIREI.

Felhívás a gyülekezetekhez. A montreali gyülekezet a következő tartalmu felhívást juttatta el a szerkesztőségbe:

“Kedves Hittestvérek!

Nehéz időkben megalakítottuk mi is Montrealban lévő magyar evangélikusok drágán szeretett Anyaszentegyházunkat. A gyülekezet létszáma 67, de a munkanélküliség oly súlyosan nehezedik reánk, hogy csak nagy áldozatok árán vagyunk képesek magunkat fenntartani. Természetesen ezt a gyülekezet is nagyon megérzi. Nagy szüksége volna a gyülekezetünknek egy Urvacsorai készletre. Szeretett evangélikus újságunkon keresztül kérjük a magyar gyülekezeteket, vagy jobb viszonyok között élő evangélikus testvéreinket, hogy ajándékozzanak meg minket egy Urvacsorai készlettel. Bizonyosan van gyülekezet, ahol akad egy felesleges Urvacsorai készlet.

Hittestvéri szeretettel:

a Montreali Magyar Ág. Hitv. Ev. Egyház Tanácsa.”

Ha van olyan nemes szívü evangélikus testvér, vagy gyülekezet, aki hajlandó lenne eme igazán meghallgatásra méltó kérésnek eleget tenni, az sziveskedjen az Erős Vár szerkesztőségét erről mielőbb tudatni. Szép lenne, hogy ha a montreali gyülekezetnek már szent karácsony napján volna Urvacsora készlete.

A NEW YORK ÉS CALDWELL-I GYÜLEKEZETEK HIREI.

Reformáció. November 1-én ugy a new yor-ki, mint a caldwelli gyülekezetben is megünne- pelték a Reformáció emlék-ünnepét. Beszédében kifejtette a lelkész, hogy miért volt szükség a Reformációra és mik voltak annak áldásai.

Man and Mission Sunday. Ugy a new yor-ki, mint a caldwelli gyülekezet elhatározta, hogy a 45 különböző felekezet által November 15-re tervezett nagyszabásu “Men and Mission Sunday”-t szintén megünneplik.

Társasvacsora. A caldwelli egyház november 21-én társasvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez, melyen nagyon előkelő vendége lesz a gyülekezetnek Mr. Baker személyében. Mr. Baker a volt hadügyminiszternek testvére és a gyülekezetnek igaz barátja.

A PITTSBURGHI EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

A Reformáció ünneplése. Október 31-én este bűnbánati istentiszteletben emlékezett meg a gyülekezet a nagy napról. November 1-én őszi konfirmandus osztályunk tette le hűség esküjét és járult az Ur Szent Vacsorájához. Konfirmáltak: Biró Elemér, Kozma Kató, Nagy Lili és Simon Irén. Új egyháztagnak lépett be Turcsánszky Gyula.

Vallásos Est. November 1-én tartotta a gyülekezet második vallásos estéjét. A programon szerepeltek a következők: Kardos József, Zsuffoszky Jánosné, Turcsánszky Gyula, Szakál Lajosné, Molnár Gyula, Szakál Margit, Biró Elemér, Kozma Pista, Kozma Kató, Simon Irén, Nagy Margit, Ifj. Holléczy Sámuel, Bolla Sándor, Simon József, Nagy Lenke, Üveges Lajosné, Nagy Sándor, Kovács Erzsike, Pavlik Ibolya és Liska Elemér.

Bankett november 26-án. A gyülekezet nagy lelkesedéssel készül arra az alkalomra, mikor az össz-magyar evangélikusságot vendégül látja termeiben. Hálaadás napján este nagyszabású Bankettot rendez, melyre szeretettel várja a környék evangélikusságát. A Bankett méltó befejezése lesz az evangélikus Konvencionak.

Az Oltár Egylet új tagjai. Az Oltár Egyletbe új tagoknak léptek be Holléczy Sámuelné, Dánielisz Kornél és Dánielisz Kornélné. Szeretettel üdvözli őket a gyülekezet.

A DETROITI GYÜLEKEZET HIREI.

Reformáció Emlékünnepe. November 1-én, reformáció vasárnapján ünnepeltük lelkes és nagyszámu gyülekezetben az evangélikus egyház disztinktiv ünnepét. Hívünk ajkáról a lelkesedés szent tüzevel hangzott fel a nagy reformátornak, Dr. Luther Mártonnak harci riadója "Erős Vár a Mi Istenünk . . .", s mindenki átérezte a nap jelentőségét.

Szüreti Bál. Október 24-én tartotta a gyülekezet nagy szüreti bálját, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag szép eredménnyel végződött. A bál anyagi haszna 34.10 dollár volt. A versenyek nyertesei — Kozmár Imréné, Havasy József, Bertalan Ilonka, Blatnik Erzsike és Németh József voltak. Hálás köszönet a rendező bizottságnak, melynek élén Kiss István buzgólkodott.

Esküvő. Október 24-én, szombaton esküdtek egymásnak örök hűséget Szabó Péter és Tóth Mariska. Tanuk voltak Nagy Dániel és Oswald Gusztáv. Az Ur Jézus Krisztus áldása kísérje útján ez ifju párt. Legyen a Krisztus fundamentuma ennek a házasságnak.

Keresztelés. Lendvay Lajos és neje, szül. Tkancs Terézia szülők leánykája a mult vasárnap Irén nevet kapta a szent keresztségben. Keresztszülők voltak Drzsáics András és Horváth Mária. Adjon az Élet Ura erőt ugy a szülőknek, mint a keresztszülőknek a kis gyermeket megtartani az Anyaszentegyháznak.

A gyermekek figyelmébe. Szombati iskola és konfirmandus oktatás minden szombaton 9 órai kezdettel van. Buzdítjuk ugy a szülőket, mint gyermekeket arra, hogy ebben az irányban se feledkezzenek meg kötelességeikről.

Rövid hírek. A gyülekezet november 28-án nagyszabású társasvacsorát rendez. A rendezőbizottság élén Koncz János testvérünk van. — A pittsburghi Konvencion a gyülekezet is képviselteti magát. — A napokban történt száz dolláros kamattörlesztés után a gyülekezet adóssága jelenleg 500 dollárt tesz ki. — Gyülekezetünk két kedves nőtestvére Bándy Istvánné és Lehoczky Lajosné már hosszabb idők óta kórházi betegek. Az Ur Jézus Krisztusba vetett hit erősítse őket.

A WINDSORI EGYHÁZ KÖRÉBŐL.

Gyászünnepe. Az aradi 13 vértanu emlékére egyházunk gyászünnepelet rendezett, mely alkalommal a nap jelentőségét ünnepi beszédben az egyházközség lelkésze méltatta. A programot szavallatokkal gazdagították Andók István, Madács Magduska, Szabó Margitka és Gál István. Egyházi énekkarunk alkalmi éneket adott elő. Az ünnepelet Gál István zárószavai és a közönség által elénekelt 'Szózat' rekesztették be.

Angol oktatás. Minden kedden és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig angol iskolát tartunk iskolatermünkben. A tanítás tagjaink részére díjmentes, míg az egyházunk kötelékébe nem tartozók havi 1 dollár tandíjat fizetnek.

Vallásoktatás. Iskolaköteles korban lévő gyermekek részére minden szombaton délután 2 órakor és minden vasárnap reggel fél 10 órakor vallásórát tartunk. Szeretettel kérjük a szülőket, hogy gyermekeiket rendszeresen küldjék el a hittanórákra.

Énekkar. Gyülekezetünk énekkarába tartozók minden szerdán este 8 órakor gyakorolnak. Akik az énekkarba kívánnak lépni, jelentkezzenek a lelkésznel.

A Reformáció ünneplése. A gyülekezet a Reformáció emléknapiját október 31-én este fél 8 órakor ünnepi istentisztelet keretében ünnepelte meg, mely alkalommal a férfikar "Az Egyháznak Jézus a fundamentuma" alkalmi éneket adta elő nagy felkészültséggel.